

FREUDS
AGORÁ

AGORAENS
FØREDRAGSRÆKKE
2015-16

I det kommende arbejdsår (2015-2016), vil vi inddrager en aften om måneden til at møde et menneske som —ud over at være interesseret i psykoanalysen— også beskæftiger sig med emner der måske umiddelbart synes at ligge fjernt fra analytikernes daglige sysler, men som ikke desto mindre er relevante for at kunne undersøge 'psykoanalysens indre udviklingsmuligheder' sådan som Freud efterlyste det.

FREUDS AGORÁ er et arbejdsfællesskab hvis hensigter er at fungere som en uddannende sammenhæng for dem der måtte ønske at studere Freuds lære på psykoanalysens betingelser (dvs., i korthed, som en vedholdende undersøgelse af hypotesen om det ubevidste — dens konsistens, betingelser og konsekvenser). Vi har givet os selv undertitlen 'Skole for psykoanalysen' for at minde os om at i psykoanalysen går man ikke i skole for at blive færdig, men for at holde nysgerrigheden åben.

Psykoanalysens situation er for tiden i det hele taget kritisk og til tider miserabel. Det skyldes ikke kun den målbevidste propaganda-kampagne som den neo-liberale ideologi har iværksat på alle livets områder med udgangspunkt i en aldeles spekulativ økonomisme (hvilket inden for feltet for studiet af sjælelivet er blevet udført af en aggressiv adfærdspsykologi under dække af kognitive interesser). Det skyldes i lige så høj grad en magelighed og uselvstændighed hos psykoanalytikerne som har gjort, at den teoretiske produktion, alt i alt, er lig nul.

Igen og igen gentages derfor de gamle mantraer. Og hvor der engang var brugbare begreber som udfordrede tænkning (drift, libido, Ødipus, etc.), står vi i dag tilbage med forslidte ord som ingen udviklende værdi har længere.

Og dog har vores tid mere end nogensinde brug for at Freuds opdagelse ikke bare holdes i hævd, men tillige videreføres som den ægte kulturelle og videnskabelige frembringelse den egentlig er. Dertil er der brug for at dens *organon* aktualiseres i samspil med de discipliner som vedkommer den (historie, lingvistik, antropologi, logik, etc., men også matematik, biologi, fysik og sågar også kemi), så omfanget og betydning af den struktur den studerer holdes i hævd.

Koordineret ved Osvaldo Cariola

29. september 2015

Stig Salling

DET ETISKE SPØRGMÅL

Psykoanalysen bliver en etisk praksis, i samme øjeblik den reflekterer over den "moraliske erfaring", som Lacan udtrykker det. Og det gør den såmænd fra starten. Psykoanalysen er dog langt fra en hvilken som helst etisk praksis, for den giver konsekvent (når den altså *er* konsekvent) køb på det moralske imperativ - man finder f.eks. intet i den retning i Lacans seminar om psykoanalysens etik. Men hvis ikke etikken er et påbud, om hvad vi skal eller bør gøre, hvad er det så, den udpeger?

I stedet for imperativet vælger Lacan ej heller den konjunktiv/optativ, som ønskets centrale plads kunne tænkes at fordre. Han tyer i stedet til *spørgsmålet*: Har du handlet i overensstemmelse med dit ønske? Hvad kan man sige om en etik, der tager interrogationens form? Og kan man tage den på ordet, på anden vis end ved at spørge den, hvad den - som man siger - skal gøre godt for?

Hvad er det mon, der tilskynder psykoanalytikerens til at reflektere over den moralske erfaring?

Om disse spørgsmål, og flere endnu, i en lille refleksion over Lacans bud på psykoanalysens etik.

3. november 2015

Felix Lindvad

KRISTEN OMVENDELSE AF AFRIKANSKE SLAVER I
DANSK VESTINDIEN I 1730'ERNE

Et studie af afro-caribiske slavers forståelser og modtagelse af den protestantiske Brødre-menigheds missionærer og budskab. Fokus vil primært være på menighedens etablerende periode i 1730'erne.

1. december 2015

Kim Charnley

MELLEM BOLLAS OG LACAN: DET UTÆNKTE KENDTE

Sigmund Freud bemærkede at i løbet af et analytisk forløb ville patienten ofte stifte bekendtskab til noget der angår ham selv uden at han dog have tænkt på det. Dette fænomen kalder den engelske psykoanalytiker Christopher Bollas for *det utænkte kendte*.

På tilsvarende vis peger Jacques Lacan på det reelle's funktion, som noget der udsætter patienten for en erfaring som stiller den overfor noget den endnu ikke har tænkt.

Fænomenet 'vild analyse' vil i den forbindelse genovervejes. Spørgsmålet er om det er muligt at bygge bro mellem disse systemer og skoler med henblik på at fremme forståelse af sådanne fænomener, uden det medfører en upræcis og uvidenskabelig brug af psykoanalysen.

2. februar 2016

Sigurd Baark

ET SPEJL OG EN GÅDE

- EN REFLEKSION OVER DEN SPEKULATIVE TEOLOGIS MULIGHED

Gennemtænkningen og afdækningen af grundlæggende struktur-nødvendigheder har altid gået under betegnelsen 'spekulation'.

Dette gælder også den teologiske disciplin, hvor betegnelsen 'spekulativ teologi' især har kendetegnet den række teologiske udkast, der fulgte i kølvandet på den tyske idealisme. For mig at se er spørgsmålet ikke om teologien skal være spekulativ, men rette-re hvilken grundlæggende teologisk praksis kan bære dens spekulativt udviklede begreber: med andre ord, hvordan bør vi forstå det produktive og gensidigt udviklende forhold imellem praksis og teori i teologien i dag?

For at besvare dette spørgsmål vil jeg bruge begrebsligt værktøj hentet fra den såkaldte 'dialektiske teologi' hos Schweitzeren Karl Barth, fra proto-scholastikeren Anselm af Canterburys skrifter, fra videnskabsfilosoffen Alexandré Koyrés læsning af den moderne verdens kosmologi, og, stil slut, fra dele af den tyske idealisme.

1. marts 2016

Christian Balslev van Randwijk

OM LÆGEN OG LÆGEN

– IDENTIFIKATION OG SUBJEKTIVITET I EVIDENSBASERET PRAKSIS

I flere årtier har der været en tiltagende fokusering på *evidensbaseret praksis* (EBP) i Danmark i almindelighed, og inden for det sundhedsvidenskabelige system i særdeleshed. Hvad betyder denne organisations- og praksiskonstruktion for lægers identifikation, og for lægers subjektivitet? Hvilke politiske vinde blæser bag fordringen til evidens, og hvad betyder det for menneskene i det nutidige og fremtidige samfund?

26. april 2016

Charlotte Pedersen

FAKTA I FIKTION I TIDLIGE SKIZOFRENES FORTÆLLINGER

– REFLEKSIONER FRA EN PRAGMATISK SYNSVINKEL

Hvis alle udsagn bærer påstanden om deres egen relevans (Sperber & Wilson), er fakta i fiktion mere end et kontekstuel kuriosum i betydningen særegent i *konventionel* narrativ kontekst -- og

man må spørge, hvilke andre kontekster der implicit kan være medbestemmende for forekomsten af fakta i tidlige skizofrenes fortællinger.

I oplægget præsenteres 'usynlige', præsupponerede (især samtale-)kontekster der kan præge fortællinger fra muligt nært forestående (prodromal/at-risk) og tidlige skizofrene individer. Præsentationen underforstår, at dataindsamlerens intenderede mening ('speakers meaning') ikke nødvendigvis er identisk med den mening som konstrueres af patienterne ('hearers meaning'). M.a.o. at indsamlingsinstruksen "lav en fortælling til billederne" kan 'overdøves' af kontekstuelle faktorer, der diskret 'taler med' og resulterer i fakta i patienternes fortællinger.

I forsøget på at forstå fakta som relevante i patientfortællingerne præsenteres hovedsagelig Grice teori om konversationel implikatur og Habermas' diskursivt relevante problematiseringsammenhænge. Som indledning præsenteres den pragmatiske litteratur om (ofte magtubalancen i) læge-patientsamtaler og afslutningsvist antydes overføringskontekstens mulige relevans ud fra aspekter af Bent Rosenbaums' analyse af den.

17. maj 2016

Thomas Feltheim

LYTNINGENS FORUDSÆTNING I MINDFULNESS-BASERET BEHANDLING

Mindfulness-baseret behandling eller behandling centreret omkring begrebet *bevist nærvær*, er en terapeutisk tilgang, som for tiden hastigt vinder fodfæste flere steder i såvel psykiatrien som i den kliniske psykologi. Mindfulness-baseret kognitiv terapi, mindfulness-baseret stress reduktion, mindfulness-baseret misbrugsbehandling og mindfulness-baseret lederskab etc., præsenteres ofte som et effektivt (og ikke mindst omkostningseffektivt) alternativ til de traditionelle psykoterapeutiske (og psykofarmakologiske) behandlinger. Mindfulness defineres gerne som en særlig fleksibel, åben og nærværende opmærksomhedsproces, hvor 'pa-

tienten' - via behandlingen - opøver evnen til at være tilstede med sin lidelse, med det formål at øge *den psykologiske fleksibilitet*. Udviklingen er på mange måder interessant, i og med at den klassiske kognitive tilgang (med omstrukturering af automatiske tanker) på flere niveauer trænges tilbage af denne nye oplevelsesorienterede tilgang. Spørgsmålet er nu, om tendensen blot er endnu et eksempel på, hvordan subjektiviteten udelukkes i moderne evidensbaseret behandling, eller om mindfulness-baseret behandling reelt er en alternativ måde at tilgå spørgsmålet om gentagelsen på.

www.freudsagora.d

Agoráens foredragsrækker

Syv tirsdage fra september 2015 til maj 2016

- 29.09.2015** STIG SALLING: Det etiske spørgsmål
- 03.11.2015** FELIX LINDVAD: Kristen omvendelse af afrikanske slaver i Dansk Vestindien i 1730'erne
- 01.12.2015** KIM CHARNLEY: Mellem Bollas og Lacan – Det Utænkte Kendte
- 02.02.2016** SIGURD BAARK: Et spejl og en gåde — en refleksion over den spekulative teologis mulighed
- 01.03.2016** CHRISTIAN VAN RANDWIJK: Om *lægen* og *lægen* – identifikation og subjektivitet i evidensbaseret praksis
- 26.04.2016** CHARLOTTE PEDERSEN: Fakta i fiktion i tidlige skizofrenes fortællinger – refleksioner fra en pragmatisk synsvinkel
- 17.05.2016** THOMAS FELTHEIM: Lytningens forudsætning i mindfulness-baseret behandling

Tid: 19 til 21

Sted: Frederiksholms Kanal 2, 2.th.; 1220 København K

Pris: Vederlagsfri

Tilmelding: mail@freudsagora.dk
